

Naar jeg nu skal gaa over til at omtale enkelte Hovedpunkter i det her foreliggende Lovforslag, vil jeg baade give mig selv og andre ærede Medlemmer det gode Raad ikke for tidligt at tage Stilling til de store Hovedproblemer. Det kan jo være fristende at sige, at man allerede nu tager det og det Standpunkt, men der er virkelig saa mange vanskelige Spørgsmaal her, at man ikke for tidligt bør sætte sig fast i en rent ensidig Opfattelse og sige: saadan og ikke anderledes skal det være. Tag ikke for tidlig Stilling til Tvistepunkterne!

Med Hensyn til Lovens Form sympatiserer jeg med den højttæredede Justitsminister i, at han har samlet saa meget som muligt i een Lov, saaledes at vi faar Forbrydelser og en Del af Forseelserne og ligeledes Ikrafttrædelsesbestemmelserne slaaet sammen alt sammen i een Lov i Stedet for at have det i 3. Jeg tror, det giver et mere overskueligt og klart Billede end den modsatte Fremgangsmaade, der oftest vil splitte Emner og strafbare Handlinger, der meget ligner hinanden, ad i 2 forskellige Love, 2 forskellige Bøger, og det kan lidt være uheldigt. Jeg vil med Hensyn til Formen endvidere anerkende, at Straffelovforslaget paa mange Punkter simplificerer Forholdene, gør dem mere klare og overskuelige. Der er korte Paragraffer og et forstaaeligt Sprog. Det er alt sammen Fortrin, der, ikke mindst naar vi har Nævninger, som i kort Tid skal manuduceres i Straffelovens indviklede Labyrinth, har deres store Betydning. Men ogsaa overfor den almindelige brede og store Befolkning — ikke blot Forbryderne, men ogsaa den lovlydige Befolkning — har det stor Betydning, at Straffeloven er skrevet i et klart, letfatteligt og overskueligt Sprog.

Hvad Lovens Realitet angaar, vil jeg sige, at hvorledes man skal stille sig til mange af Spørgsmaalene, beror jo paa, hvad man mener om Grunden til, at der overhovedet straffes. Jeg skal ikke fordybe mig i dette Spørgsmaal. Det er fuldkommen rigtigt, at hverken den gældende Straffelov eller dette Forslag indeholder Svar paa Spørgsmaalet: hvorfor straffer man overhovedet? Men man kan jo ikke undgaa selv at danne sig en Opfattelse i den Retning, og lad mig der blot ganske kort minde om, at den gamle Hævnteori er nu forladt af alle. Hverken offentligt eller privat skal man hævne sig; at tilfædsstille en uetisk Hævntørst er nu opgivet af alle, om ikke alle Steder i Praksis, saa dog i Teorien. Men ellers har man jo til forskellige Tider og forskellige Steder opstillet for-

skellige Teorier. Nogle siger: man straffer for at afskrække enten Forbryderne eller dem, der omgaaes med forbryderiske Tanker, eller for at afskrække andre Medlemmer af Samfundet fra at slaa ind paa Forbryderbanen. Andre siger, at man straffer tværtimod for at forbedre Forbryderne. Atter andre siger: om Forbryderen forbedrer sig eller ikke, kan være Samfundet ligegyldigt; vi straffer for at disciplinere ham og vænne ham til den ydre Disciplin og til at iagttage Samfundets Love; om han bliver bedre eller ej, kommer det ikke an paa. Andre siger: Nej, vi straffer, fordi Samfundet i visse Tilfælde maa optræde som den, der tager den retfærdige Gengældelse i sin Haand og optræder som dens Repræsentant overfor Forbryderne.

Alle disse Teorier lider af den Fejl, at de er for ensidige, de gaar i Regelen ud fra, at man kun eller væsentligt kun straffer af det bestemte Hensyn, man her har haget sig fast i. Sandheden er, at man straffer af mange forskellige Grunde. Af mange forskellige Hensyn er man nødt til at straffe. Det er, som det ogsaa er sagt, en praktisk Nødvendighed for Samfundet at straffe, thi ellers vilde hele Retsordenen blive umulig, medmindre Menneskene da lignede Engle meget mere, end de gør i Øjeblikket. Der er en Grund, jeg ikke har nævnt, og som man ofte er tilbøjelig til at overse, men som jeg derfor vil drage frem. En af Grundene til, at man straffer i forskellige Tilfælde, er denne, at der tiltrænges, at Samfundet overfor visse Handlinger udtrykker sin Misbilligelse, stempler visse Handlinger, ikke stempler selve Manden, ikke stempler Forbryderen, men Forbrydelsen. Det er noget, der kan have meget stor Betydning for hele Samfundet, at dette sker i visse Tilfælde.

Hvorledes bør man saa straffe? Vi har set de forskellige Straffe, som nu foreslaas, og hvoraf nogle ligner og andre er forskellige fra de Straffe, vi kender. Lad mig begynde med Dødsstraffen. Jeg er saa kættersk at mene, at det ikke er rigtigt at afskaffe Dødsstraf i alle Tilfælde og under alle Omstændigheder. Man har anført, at hvis der blev begaaet et Justitsmord, en Mand blev dømt uretfærdigt, kunde det ikke gøres om igen, naar Hovedet var kappet af ham, og det er uimodsigeligt. For Resten kan det heller ikke gøres om igen, hvis Manden har siddet hele sin Tid i Tugthuset, saa har han faaet en uretfærdig Straf, og det kan ikke laves om. Men jeg er nu ikke meget bange for, at noget saadant skal ske, for hvis nogen Sinde en Dødsstraf bliver eksekveret, kan man være sikker paa, at Beviserne er